

SCHOOLPLAN
Porteum College
(vmbo bk en vmbo tl)
2021 – 2025

Leren met Ruggengraat

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Algemene schoolgegevens	4
2. Organisatie	4
2.a. Leerlingen en medewerkers	4
2.b. Schoolorganisatie	4
2.c. Medezeggenschap	4
2.c.1. Medezeggenschapsraad	4
2.c.2. Ouderbetrokkenheid	5
2.c.3. Leerlingenraad en leerlingstatuut	4
3. Porteum College en toekomstbestendig onderwijs	5
4. Richtinggevende principes	7
4.a. Pedagogisch-didactisch klimaat	7
4.b. Didactisch coachen	8
4.c. Mentoraat en coaching	8
4.d. Junior College	9
4.e. Start van de Dag	10
4.f. Ondersteuning	10
4.g. Veiligheid	10
5. Inhoud van het onderwijs: doelgericht en betekenisvol	12
5.a. Docentsturing én programmasturing	12
5.b. Werken in leerzones	12
5.c. Ervaringsleren – denken én doen	13
5.d. Digitale geletterdheid	14
5.e. Ontdekkingsroute theoretische leerweg	14
5.f. Loopbaanleren	15
5.g. Toetsbeleid	16
5.h. Taalbeleid	16
6. Samenwerking: een sterk team	17
6.a. Hoe organiseren we onszelf	17
6.b. Nabijheid en kleinschaligheid	18
7. De rol van de context: in verbinding en uit je bubbel	19
7.a. Binnen en buiten leren in de beroepsgerichte leerwegen	19
7.b. Burgerschapsonderwijs	20
7.c. Communitybuilding – de stadsschool	21
8. Personeelsbeleid	21
9. Kwaliteitsbeleid	24
10. Ondersteuningsplan Porteum	27

Inleiding

Dit schoolplan wordt op een bijzonder moment aangeboden. We zijn verhuisd naar Porteum, de nieuwe onderwijscampus en op dit moment is het nog wennen aan de nieuwe omgeving en aan elkaar. Want hoewel het samengaan zorgvuldig is voorbereid, vraagt het wonen op deze nieuwe plek nog dagelijks aanpassingen. Routines zijn zich aan het ontwikkelen en de rust en regelmaat is nog niet op alle plekken vanzelfsprekend.

De nieuwe school werd ontwikkeld door de medewerkers van de drie 'oude' scholen voor voortgezet onderwijs in Lelystad: ISG Arcus, SGL en De Rietlanden. Dit schoolplan Porteum College is dan ook het resultaat van jaren nadenken, lezen, ontwerpen, bespreken, uitwisselen, leren en keuzes maken. Er is veel werk verzet om alle ervaring en traditie van de oude scholen samen te laten smelten in een toekomstbestendig onderwijsconcept. Waar leerlingen oefenen in het voeren van de eigen regie over leren en handelen. Waar we meer maatwerk en keuzes kunnen bieden en meer in samenhang kunnen laten leren.

Dit schoolplan is een koersplan dat komende jaren in de verschillende afdelingen geconcretiseerd wordt. Door de verhuizing naar de campus is het inoefenen van basisroutines van waaruit gewerkt en geleerd wordt nu een eerste stap. Van daaruit ontwikkelen we verder. Elk schooljaar kijken we met de MR terug op de behaalde resultaten en bespreken we de vervolgstappen voor het jaar daarop. Om het gebruiksgemak te vergroten, maken we ook nog een placemat met de belangrijkste pijlers uit het schoolplan.

Naast dit schoolplan zijn er documenten beschikbaar die specifieker op dossiers ingaan. Hier wordt op de relevante plekken naar verwezen.

Judit Weekenborg

Rector Porteum College

1. Algemene schoolgegevens

Porteum College omvat de theoretische leerweg, vmbo basis kader en de Leerroute. Het is de grootste aanbieder van dit onderwijs in Lelystad en de school maakt geen onderscheid tussen leerlingen en medewerkers naar godsdienst, levensbeschouwing, cultuur, afkomst of inkomen. Porteum College vormt samen met Porteum Lyceum (havo/vwo) de onderwijscampus Porteum en is ontstaan uit de drie VO scholen ISG Arcus, Scholengemeenschap De Rietlanden en scholengemeenschap Lelystad. Het bestuur vormt het bevoegd gezag van de school (Stichting voor Voortgezet Onderwijs Lelystad).

2. Organisatie

2.a. Leerlingen en medewerkers

Op 1 oktober 2021 heeft Porteum College 1746 leerlingen en 165 medewerkers waarvan 124 onderwijzend personeel. Op basis van de regioprognoses verwachten we dat dit leerlingenaantal de komende jaren stabiel blijft.

2.b. Schoolorganisatie

Porteum College wordt schooljaar 21/22 aangestuurd door een rector en acht afdelingsleiders (vier afdelingsleiders basis kader en vier afdelingsleiders tl, tezamen 7,7 fte). Dit is een tijdelijke situatie. Tijdens schooljaar 21/22 wordt er een besluit worden genomen over de definitieve managementstructuur van Porteum College en Porteum als geheel (in samspraak met de mr). De afdelingen worden ondersteund door afdelingsassistenten en pedagogisch medewerkers en zijn georganiseerd in zes teams. Daarnaast hebben leerzones en vakgroepen een belangrijke plek. Waarbij in teams vooral de groep/klas en de ontwikkeling van de individuele leerling aan de orde komen, staat in de leerzone en vakgroepen het maatwerk en de samenhang in de leerstof centraal.

Op Porteum worden de onderwijsclusters ondersteund door centrale stafdiensten op het gebied van facilitair beheer, ICT, PR & Communicatie, personeelsbeleid en financiën.

2.c. Medezeggenschap

2.c.1 Medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad bestaat uit een leerlinggeleding, een oudergeleding en een personeelsgeleding. Omvang, samenstelling en verkiezing worden geregeld in het Medezeggenschapsstatuut en het Medezeggenschapsreglement van Porteum. Krachtens de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS, 2006) heeft de raad of hebben één of meer geledingen van de raad advies- dan wel instemmingrechten op beleidsbeslissingen van de schoolleiding. Daarnaast bestaat recht op informatie. De schoolleiding voert elke twee weken overleg met het DB van de MR en woont de MR-vergaderingen altijd bij om desgewenst in overleg te treden over of toelichting te geven op het beleid. Daarnaast kan op verzoek van de rector of van de pMR, de rector aansluiten bij het overleg van de pMR. De medezeggenschapsraad van Porteum College is ook vertegenwoordigd in de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad van Porteum. Daarnaast functioneren per afdeling klankbordgroepen waarin leerlingen en schoolleiding met elkaar het onderwijs en de organisatie daarvan bespreken.

2.c.2 Ouderbetrokkenheid

Porteum College hecht grote waarde aan een intensief contact met de ouders/verzorgers. In alle teams worden ouders gevraagd deel te nemen aan klankbordbijeenkomsten om de kwaliteit van het onderwijs en begeleiding te optimaliseren. Daarnaast presenteren de leerlingen zelf hun vorderingen aan ouders in het mentor/oudergesprek, het ontwikkelgesprek.

2.c.3 Leerlingenraad en leerlingstatuut

Er is een leerlingenraad Porteum breed en komend jaar wordt er voor Porteum College een eigen leerlingentafel ingericht die meedenkt over welbevinden, ontwikkelmogelijkheden en onderwijsbeleid en punten zal aandragen voor de zgn. Ronde Tafel van collega's. Binnen de activiteiten van de leerlingcommunity kunnen leerlingen invloed uitoefenen op de gang van zaken op Porteum en ook eigen activiteiten ontwikkelen. Schooljaar 21/22 wordt het nieuwe leerlingstatuut ontwikkeld en daarna tweejaarlijks vastgesteld.

3. Porteum College en toekomstbestendig onderwijs

Toekomstbestendig onderwijs

We leven in een uitdagende tijd. Nooit eerder werden we dag in dag uit zo blootgesteld aan oneindige stromen informatie. Ontwikkelingen die vandaag hun intrede doen, kunnen morgen alweer achterhaald zijn door iets nieuws. Dit kan het gevoel geven dat we in een permanente staat van instabiliteit leven. We leven in een VUCA-wereld, zoals Sitskoorn (2016) dat noemt, die gekenmerkt wordt door vier begrippen:

- a. Bewegelijkheid (Volatility) staat voor de aard en dynamiek van de verandering en de snelheid waarmee deze plaatsvindt.
- b. Onzekerheid (Uncertainty) staat voor onvoorspelbaarheid van gebeurtenissen en de mate waarin we ons van zaken bewust zijn.
- c. Complexiteit (Complexity) staat voor de hoeveelheid variabelen die bij zaken een rol spelen en de verwarring die hierdoor ontstaat.
- d. Meerduidigheid (Ambiguity) staat voor het gebrek aan duidelijkheid, de verwarring tussen oorzaak en gevolg

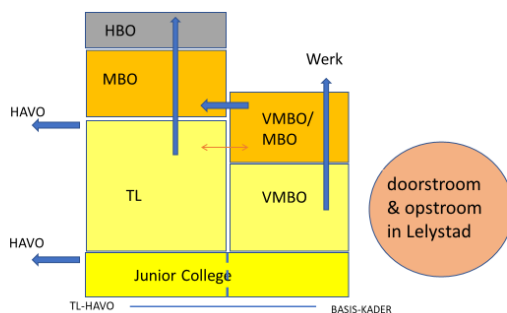
Deze nieuwe tijd heeft consequenties voor school, opleiding en arbeid. Voorheen leerde je een vak en kon je met deze kennis en de vaardigheden een tijdje vooruit. In een tijd waarin veranderingen en ontwikkelingen ten gevolge van technologisering steeds sneller gaan, is dit niet langer het geval. Leren is noodzakelijk om bij te blijven. Werken en leren raken met elkaar verweven.

Hoe bereid je leerlingen voor op deze realiteit? Welke kennis en vaardigheden doen er echt toe? Hoe leer je leerlingen de kostbare tijd zo goed mogelijk te benutten met het oog op de toekomst? Als we willen dat jongeren vooral dát ontwikkelen wat ze nodig hebben om succesvol te kunnen zijn in deze wereld, dan moeten we daar aandacht aan besteden op school.

De stad

Porteum College heeft een belangrijke opdracht in Lelystad. Zo is er ten opzichte van de landelijke cijfers sprake van taalachterstand in het basisonderwijs en krijgen meer leerlingen dan landelijk gemiddeld een vmbo-advies. Kwalificatie en ambitie, doorstroom en doorgroeimogelijkheden zijn daarom extra belangrijk.

Om de leerlingen krachtig te ondersteunen op hun route naar het eindexamen is ons vmbo ingedeeld in drie fases (figuur 1). De eerste fase betreft het Junior College. Leerlingen die de overstap maken van primair naar voortgezet onderwijs krijgen in het Junior College de ruimte om te wennen aan hun nieuwe leeromgeving en nieuwe mogelijkheden. In klas 2 oriënteren de leerlingen zich verder met vragen als *wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik* centraal. In klas 3 en 4 legt de leerling vervolgens de focus op kwalificatie en doorstroom naar vervolgonderwijs. Het lesgeven is gericht op het ontwikkelen van doe-, denk- en leeractiviteiten. Ten opzichte van de traditionele inrichting van het onderwijs betekent dit: meer variatie in leren, meer aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen en individuele leervragen, vergroten van zelfinzicht, ruimte voor initiatief en veel aandacht voor het oefenen van de 21-eeuwse vaardigheden.

Figuur 1. Fases in het onderwijs

Sitskoorn, M. (2016). *IK² De beste versie van jezelf*. Amsterdam: Boom uitgevers.

Leren met Ruggengraat

Hoe zorgen wij op Porteum dat leerlingen optimaal presteren en het beste uit zichzelf halen? Leren met Ruggengraat betekent ervaren dat je ergens goed in kunt worden, ook al gaat dit niet altijd vanzelf. Leren met Ruggengraat betekent ervaren dat je eigen keuzes en inzet effect hebben op je leren en leven, en ervaren dat inspanning loont. Het betekent ook ervaren dat je van waarde bent; voor jezelf en voor je omgeving. Je bent een persoon met een eigen mening en eigen kwaliteiten, en je bent nodig in onze samenleving. Leren met Ruggengraat bestaat daarmee uit drie componenten: a) de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden, b) intrapersonlijke vaardigheden en c) interpersoonlijke vaardigheden.

a. Cognitieve vaardigheden

Cognitie betreft het mentale proces waarbij we informatie tot ons nemen en omzetten in kennis. Met een stevige kennisbasis zijn leerlingen in staat om kritisch met informatie om te gaan en nieuwe problemen op te lossen. Basale cognitieve vaardigheden kunnen vakspecifiek zijn, maar het kan ook gaan om algemene vaardigheden, zoals bijvoorbeeld informatie opzoeken, het lezen en begrijpen van informatie, argumenteren, oorzaak-gevolg-relaties herkennen, hoofd- en bijzaken onderscheiden, kritisch denken en problemen oplossen.

b. Intrapersoonlijke vaardigheden

Intrapersoonlijke vaardigheden betreffen vaardigheden in het domein van zelfregulatie in het leren. Basale vaardigheden hier zijn: doelen stellen, monitoren van voortgang, zelfreflectie, weten hoe je weerstand biedt aan verleidingen en prikkels, omgaan met tegenslag, aanpassingsvermogen, productiviteit en verantwoordelijkheid nemen. Gedurende de schoolloopbaan helpen we de leerling antwoord te vinden op de vragen *Wie ben ik, wat kan ik, wat vind ik, wat wil ik en wat heb ik nodig om mijn doelen te bereiken?* Onderdelen als Start van de Dag, loopbaanleren en didactisch coachen spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van intrapersoonlijke vaardigheden.

c. Interpersoonlijke vaardigheden

De ontwikkeling van interpersoonlijke vaardigheden is gericht op een goede omgang met anderen, zowel in toekomstige werksituaties (collega, leidinggevende, klant) als in maatschappelijke en persoonlijke sfeer. Basale vaardigheden betreffen alle vormen van communicatie. Denk daarbij aan(jezelf) presenteren, samenwerken in een klein team, je mening leren verwoorden, leren luisteren en een dialoog voeren. Ook het vermogen om hulp te vragen, hulp te bieden en samen kennis te creëren behoort tot het domein van de interpersoonlijke vaardigheden. Interpersoonlijke vaardigheden komen onder andere aan bod bij samenwerkingsopdrachten van afzonderlijke vakken, in de mentorklas en Start van de Dag en aan de leerlingtafel.

4. Richtinggevende principes

Hoe is *Leren met Ruggengraat* verankerd in onze school? Om een optimale ontwikkeling van cognitie, intrapersoonlijke en interpersoonlijke vaardigheden te realiseren, maken we gebruik van een viertal richtinggevende principes voor de inrichting van ons onderwijs. Dit betreft een pedagogiek van vertrouwen voor het pedagogisch-didactisch klimaat, doelgericht en betekenisvol onderwijs, focus op het belang van samenwerking voor zowel leerlingen als medewerkers en de verbinding met de bredere context.

4.a. Pedagogisch-didactisch klimaat: in vertrouwen en hoge verwachtingen

Pedagogiek van vertrouwen betekent de ruimte krijgen om te ervaren en te onderzoeken wat je kunt, vertrouwen krijgen in jezelf, leren doorzetten en fouten durven maken. We zijn een school waarin de leerling gezien, gekend en gestimuleerd wordt. Waar op basis van gelijkwaardigheid wordt gewerkt, kijkend naar het talent van de leerling, met waardering waar leerlingen goed in zijn. Een school waarin we durven loslaten én er tegelijkertijd naast blijven lopen en waar we uitgaan van de goede intentie van iedereen. We hebben daarbij hoge verwachtingen van onze leerlingen. Dit sluit aan bij het gedachtengoed van inclusief onderwijs en de *capability approach*. We gaan ervan uit dat

al onze leerlingen de potentie hebben om zelf doelen te leren stellen en in potentie de capaciteiten bezitten om deze doelen kunnen behalen.

4.b. Didactisch coachen – gesprekken die het leerrendement vergroten

Bij de pedagogiek van vertrouwen past een werkwijze die uitgaat van hoge verwachtingen, de persoonlijke kwaliteit van de leerling zelf, de mogelijkheid tot groei en ook de oefening die nodig is om resultaten te behalen. Daarom is evaluatief handelen onderdeel van elke les en gebruiken we de systematiek van didactisch coachen om leerlingen te begeleiden.

Didactisch coachen is een planmatig en doelgerichte werkwijze van coachen met behulp van procesgerichte interventie die het leren en de motivatie van de leerling bevordert door feedback te geven op vier dimensies: op de taak, de aanpak, de leermodus en de persoonlijke kwaliteiten. Deze methode is wetenschappelijk gefundeerd. Inzet op scholen, die hier al mee werken, leidt tot gesprekken met leerlingen die het leerrendement vergroten. (Voerman, L., & Faber, F. (2016). *Didactisch coachen. Hoge verwachtingen concreet maken met behulp van feedback, vragen en aanwijzingen*. Utrecht: De Weijer Design.

4.c. Mentoraat en coaching

De mentor is de spil in de begeleiding. Bij de mentor kun je terecht met vragen en problemen en de mentor helpt wanneer het even tegenzit. Een mentor is een bron van informatie, houdt de voortgang in de gaten, geeft tips en adviezen en onderhoudt de contacten met collega's, ouders en externe partners. Hij/zij monitort de (werk)sfeer en de samenwerking binnen de groep en de voortgang van het welzijn en voortgang van de individuele leerling.

De coachactiviteiten binnen het mentoraat richten zich expliciet op het ontwikkelen van de eigen verantwoordelijkheid. Deze vinden plaats in de mentorgroep, maar ook in de lessen en binnen de leerzones door de docenten. Door een gezamenlijke gespreksmethodiek, een gedeelde pedagogische aanpak en voldoende begeleidingstijd, is de ondersteuning een teamopdracht geworden waarbij alle expertise wordt gebruikt.

De mentor, ouder(s) en leerling voeren minimaal tweemaal per jaar een ontwikkelgesprek. Dit gesprek betreft voortgang, sociaal-emotionele ontwikkeling en welbevinden van de leerling. Het gesprek wordt door de leerling voorbereid. In ieder leerjaar wordt een specifiek accent gelegd.

Accent mentoraat/coaching per leerjaar
Leerjaar 1 oriëntatie op niveau, ondersteuning, kwaliteiten
Leerjaar 2 pakket en profielkeuze
Leerjaar 3 specialisatie
Leerjaar 4 doorstroom en opstroom

Ambitie

Het is onze ambitie om toe te groeien naar een situatie waarin zowel mentor als leerling meer en meer de coachrol gaan vervullen. Een mogelijke invulling daarvan is een verticaal mentoraat, waarbij de mentorgroep bestaat uit leerlingen van verschillende

jaarlagen. Een dergelijke indeling maakt mogelijk dat de meer ervaren leerlingen een rol kunnen vervullen als coach voor minder ervaren leerlingen. Dit is voor zowel coach als coachee leerzaam en heeft als voordeel dat leerlingen als geen ander kunnen aansluiten bij de belevingswereld en zone van naaste ontwikkeling van medeleerlingen.

4.d. Junior College

Het Junior College betreft het eerste leerjaar van alle vmbo-leerwegen en dient om een 'zachte landing' vanuit het primair onderwijs (PO) te bewerkstelligen. Elke ochtend stemmen de teamleden het handelen op elkaar af. Zo kunnen zaken aangaande leerlingen met elkaar gedeeld worden. We streven er ook naar dat invallessen vooral in het team zelf worden gegeven waardoor er geen docenten voor de klas staan die de leerlingen niet kennen. Het team beschrijft een eigen opdracht in een jaarplan met afspraken die daaruit voortvloeien.

- **Leerlingen voelen zich verbonden** met de omgeving en voelen zich een gewaardeerd lid van onze leef- en leergemeenschap. Leerlingen kennen onze manieren. De werkwijze, de wederzijdse verwachtingen, de ruimte voor persoonlijke inbreng en de verwachtingen wat betreft gedrag, inzet en resultaten.
- De leerlingen zijn **actief betrokken bij het eigen leerproces** doordat ze zelf regie leren voeren over inzet en leeractiviteiten. Met de mentor bereiden zij de gesprekken met ouders voor. De leerlingen hebben op beslissende keuzemomenten in de onderbouwperiode een realistisch positief beeld van de eigen mogelijkheden door frequente feedback in de vorm van methode-afhankelijke en diagnostische toetsen, en coachgesprekken.
- **Minimaal 95% van de leerlingen stroomt door op het door de basisschool geadviseerde niveau of stroomt op naar een hoger niveau.** De leerlingen ervaren een ononderbroken, doorlopende leerlijn. Leerinhouden en aangeboden niveau zijn een voorafspiegeling van wat er in de bovenbouw verwacht wordt.

Kenmerken van Junior College

Voor de leerling
Oriëntatie op het voortgezet onderwijs
Oriëntatie op niveau
Oriëntatie op werkwijze/zelfsturing
Oriëntatie op interesse, talenten, kwaliteiten
Voor de medewerker
Kijken naar het hele kind
Growth mindset
Gericht op welbevinden
Intensieve samenwerking tussen professionals

4.e. Start van de Dag

Met Start van de Dag organiseren we een vaste plek in het rooster om te landen, problemen te bespreken, op keuzes te reflecteren en plannen te maken. Start van de Dag biedt ruimte om actuele zaken te bespreken. Dit kunnen zowel zaken zijn die binnen de groep of de school spelen als actuele gebeurtenissen in de wereld die ons bezighouden (jeugdjournaal). Start van de Dag biedt ruimte voor het gesprek in de peergroep, waarbij aandacht is voor de dialoog, voor luisteren en anderen leren begrijpen. Leerlingen leren hun eigen mening te verwoorden en zo taalgevoel te ontwikkelen.

Bij Start van de Dag wordt gewerkt vanuit de methode *positive action*, er is altijd een positieve manier om iets te doen'. *Positive action* stimuleert dat leerlingen kijken naar hun talenten én uitdagingen en leren samen te werken en samen te leven met anderen. De aanpak bevordert een prettig leer- en leefklimaat en bevordert zo de veiligheid op school.

Start van de Dag in het kort

Starten vanuit rust
Aandacht voor actualiteit
Aandacht voor taalontwikkeling
Aandacht voor het functioneren van de groep
Ontwikkeling van jezelf als lerende
Aandacht voor leren en leerinhouden

4.f. Ondersteuning

Het Porteum College streeft naar een onderwijsproces waarin alle leerlingen participeren en uitsluiting van cultuur, curriculum en de gemeenschap zoveel mogelijk wordt voorkomen. In de inclusieve school die we voorstaan wordt het pedagogisch en didactisch handelen gestuurd door de overtuiging dat alle leerlingen in staat zijn en het recht hebben om te leren en zich te ontwikkelen. De vraag is altijd: wat heeft de leerling nodig?

Daarnaast bestaan er extra voorzieningen voor leerlingen met dyslexie en coaching voor leerlingen met een specifieke hulpvraag door docentcoaches of pedagogisch medewerkers. De orthopedagoog en de ondersteuning coördinator bewaken de voortgang van ontwikkelplannen en coördineren de samenwerking met externe jeugdhulpverlening. (Zie ondersteuningsplan Porteum).

4.g. Veiligheid

Om tot leren te kunnen komen hebben leerlingen een veilige en vertrouwde leeromgeving nodig. In ons veiligheidsbeleid hanteren we zes uitgangspunten voor een goed pedagogisch klimaat. Op de verdiepingen dragen de pedagogisch conciërge, de mentor, het leerzoneteam, het begeleidings- en ondersteuningsteam en de afdelingsleider zorg voor de uitwerking van deze zes uitgangspunten. (Zie ook notitie Leef- en leerklimaat).

1. Emotionele steun en sensitieve responsiviteit. De leerlingen worden gekend en herkend in hun kwaliteiten, capaciteiten en ondersteuningsbehoeften. Daarom is er ook keuzeruimte in de leerzones.
2. Autonomie & ruimte. De leerlingen krijgen keuzes aangereikt en beslissen actief mee over de eigen schoolloopbaan. Ook zijn leerlingen nadrukkelijk onderdeel van het denken over en werken aan veiligheid op school. Bijvoorbeeld leerlingen kunnen deelnemen aan de leerlingtafel en klankbordgroepen en bv kiezen voor een rol als steward.
3. Structureren & grenzen stellen. De noodzakelijke regels zijn helder en overzichtelijk. Vaste structuren bieden houvast en lokken positief gedrag uit. Het is van belang expliciet te zijn over gewenst gedrag passend bij de leersituatie en de situatie ook zodanig in te richten.
4. Informatie geven & uitleggen. Professionals maken leerlingen deelgenoot van de beweegredenen voor bepaalde regels en beslissingen. Dit geeft helderheid en biedt leerlingen tevens de gelegenheid om zelf een bijdrage te leveren. Regels zijn er immers om samen een prettig leer- en leefklimaat te waarborgen.
5. Begeleiden van interacties tussen jeugdigen. Mensen zijn sociale wezens. Zij werken samen, ze leren van elkaar en soms maken ze ook ruzie. Dit hoort allemaal bij functioneren in de samenleving. Het is van belang dat de volwassenen om hen heen helpen om sociale vaardigheden te ontwikkelen en te verfijnen. Didactisch coachen, positive action en groepsdynamiek zorgen ervoor dat problemen, die zich in interactie voordoen, als potentieel leermoment kunnen dienen.
6. Stimuleren & ondersteunen van interacties tussen ouder, kind en school. Het is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van pubers van belang dat zij de thuisomgeving en de schoolse omgeving kunnen verbinden. Een goede uitwisseling tussen leerling, thuisomgeving en school realiseren we bijvoorbeeld door de inzet van ontwikkelgesprekken (mentor-ouder-kind) waarbij iedere partij gelegenheid heeft om bij te dragen aan de agenda en inhoud van het gesprek. Ook het zelf organiseren en presenteren van ouderavonden door leerlingen hoort hierbij, alsmede de inzet van klankbordgroepen voor ouders en leerlingen.

Veiligheid Campus breed

Porteum is een onderwijsdorp met een eigen publieke ruimte. De veiligheid in die ruimte is de specifieke taak van het team veiligheid, de veiligheidscoördinatoren, servicebaliemedewerkers en toezichthouders. De veiligheidscoördinatoren fungeren in deze tevens als deskundige, onderzoeker en contactpersoon van de ketenpartners. Hij/zij ontwikkelt protocollen en procedures en volgt de afhandeling van conflicten en/of overtredingen in samenwerking met de afdelingsleiders.

Ambitie

Het is in lijn met de uitgangspunten van een goed pedagogisch klimaat dat ook leerlingen een actieve rol vervullen bij het bouwen aan veiligheid. Het is onze ambitie deze rol voor leerlingen te versterken, bijvoorbeeld door het inzetten van leerlingen als stewards, leerlingcoaches, peer-mediation en misschien wel het opzetten van een jongerenrechtbank.

5. Inhoud van het onderwijs: doelgericht en betekenisvol

We geven richting aan het leren door het bepalen van doelen. Hoe we doelen behalen geeft informatie over hoe we leren en wat we van betekenis vinden. Hersenen slaan informatie alleen op als kennis betekenis heeft. Zo sluiten we zoveel mogelijk aan bij de ontwikkeling van de leerling en bouwen we voort op het aanwezige referentiekader. Samenhang in leerstof helpt daarbij, net als het leren door doen.

5.a. Docentsturing én programmasturing

Programmasturing is een doelgerichte benadering waarbij docent en leerling verantwoordelijkheid voor het leerproces delen. Deze gedeelde verantwoordelijkheid start bij het expliciteren van leerdoelen. Stappenplannen en uitgewerkte taken helpen de leerling op pad richting het beoogde doel. Reflectie op het behalen van de doelen en de aanpak leert ons iets over talenten, voorkeuren, hiaten en ondersteuningsbehoeften.

Werken vanuit leerdoelen en hele taken

Bij beroepsgerichte vakken ligt het werken vanuit volledige taken voor de hand: in het werkveld wordt ook taakgericht gewerkt. Een leertaak vormt dan een afspiegeling van de beroepstaak waarin de leerling in samenhang kennis, vaardigheden en houding demonstreert. Voor de avo-vakken kan dit betekenen dat wordt gestart met de volledige taak en dat van daaruit de oefeningen worden uitgevoerd. Zo weten leerlingen precies waar ze naartoe werken en maken we abstract leren concreter.

Kerncurriculum met een doorgaande leerlijn

Programmasturing veronderstelt bij docenten kennis van het kerncurriculum van het vak, van de doorgaande leerlijn van het vak (verticale samenhang) en de samenhang met andere vakken (horizontale samenhang). Deze kennis is noodzakelijk om de inhoud van de taken te ontwikkelen en vitale processen in de school (zoals determinatie en het maken van passende leerroutes) goed te laten verlopen.

Het denken in leertaken is een manier om programmasturing nader uit te werken. Een leertaak voorziet in een complete taak en dit biedt ruimte voor het denken in samenhang. Stappenplannen zorgen ervoor dat de leerling delen van de taak zelfstandig kan uitvoeren. In principe wordt de leerstof zo aangeboden dat de leerling minimaal 1/3 van de leerstof zelfstandig kan verwerken. De manier waarop het doel behaald wordt, biedt belangrijke informatie over het leerproces.

5.b. Werken in leerzones

Om een doel te bereiken kan de ene leerling zelfstandig aan de slag terwijl de andere leerling misschien meer begeleiding of inoefening nodig heeft. Dit zal per vak verschillen. De flexibiliteit die nodig is voor doelgericht onderwijs vergt een andere organisatie dan de traditionele verdeling in vakken, klassen en lessen. Daartoe werken we in leerzones. Hierdoor kunnen docenten én gewoon goede lessen geven én maatwerk bieden. Docenten en ondersteuners zijn aanwezig op de verdieping. Dat betekent meer handen op de werkplek. De vraag is steeds: hoeveel leerlingen hebben uitleg nodig? Hoeveel leerlingen hebben directe sturing nodig bij het eigen maken van de stof? Welke leerlingen kunnen zelfstandig aan de slag?

Blended learning

Het IT beleid rond devices Porteum breed wordt in het schooljaar 21/22 vastgesteld. Door het gebruik van een device kunnen leerlingen ook binnen de school plaats- en tijd onafhankelijk werken binnen de leerzones en is aanvullend leermateriaal altijd beschikbaar. Zo kunnen leerlingen op verschillende manieren hun doel bereiken. Niet iedereen hoeft hetzelfde te doen, in hetzelfde tempo. Deze combinatie van traditionele boeken en digitale lesstof noemen we *blended learning*.

Organisatie van tijd	Blokken van twee keer 45 minuten/90 minuten met daarbinnen de mogelijkheid tot kortere lessen en een flexibel gebruik van leertijd, soms een lang projectblok, soms een korte instructie.
Ruimte	Lokalen én flexruimtes: in principe maken leerlingen minimaal 1/3 deel van de leertijd (met hulp) zelf de keuze aan welke stof ze op welke plek werken bij wie. (Bij de Kunstvakken en LO wordt deels met een andere ordening gewerkt.)
Aansturing	Docentsturing én programmasturing: de docent is bepalend voor de kwaliteit van het onderwijsaanbod en de lessen. De leerling kan (ook) zelfstandig leerstof eigen maken en oefenen m.b.v. programmasturing.
Inhoud	Vakgericht én vakoverstijgend: de lessen en leerzone bieden een basisstructuur waarin het mogelijk is om extra ondersteuning en uitdaging te bieden en om meer vakoverstijgend te werken binnen de leerzone. Dit kan vaardigheden betreffen en leerstofinhoud.
Bemensing	Docenten en ondersteuners zijn beide aanwezig op de verdieping. Dat betekent meer handen op de werkplek.
Ordening van leerlingen	Basisgroepen én vrije keuze: leerlingen maken onderdeel uit van een klas, maar kunnen op andere momenten ook flexibel groeperen op tempo/niveau/ondersteuning.

5.c. Ervaringsleren – denken én doen

Binnen ervaringsleren is een specifieke rol weggelegd voor de beroepsgerichte vakken. In het eerste leerjaar van de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg krijgen de leerlingen die hebben gekozen voor de techniekroute praktijklessen gericht op de profielen BWI en PIE. In leerjaar 2 wordt de inhoud van deze uren meer gekoppeld aan de inhoud van de profielen. Daardoor zullen deze leerlingen zowel praktisch als theoretisch goed voorbereid het derde leerjaar ingaan.

Leerlingen die nog niet precies weten wat bij ze past krijgen in het eerste jaar hetzelfde aantal uren praktijk. De helft van deze uren krijgen ook deze leerlingen techniek, de overige uren worden ingevuld met vakoverstijgende projecten gericht op de andere profielen binnen Porteum.

Het vak Praktische Profiel Oriëntatie (PPO) wordt, als onderdeel van loopbaanleren, aangeboden in het tweede leerjaar van de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen.

PPO vormt de introductie van de zes vmbo-profielen die de SVOL aanbiedt. Want de leerling kiest daarna in overleg met school en ouders een profiel.

De techniekroute

Wanneer een leerling geïnteresseerd is in techniek dan kan hij/zij vanaf leerjaar 1 kiezen voor de techniekroute waarbij de leerling meteen meerdere uren techniek in de week volgt. In samenwerking met het MBO maken we een doorlopende leerroute waarbij in leerjaar 4 al een deel van het MBO programma wordt aangeboden.

Kenmerken techniekroute:
Veel uren techniek vanaf klas1
Kennismaken met moderne technieken
Meerdere bedrijfsbezoeken en gastlessen
Een doorlopende leerlijn vmbo-mbo
Leerwinst door aansluiting programmering leerjaar vier op mbo programma

5.d. Digitale geletterdheid

Iedereen moet ICT-basisvaardig het VO verlaten om kansrijk te zijn in de vervolgopleiding en later het werkveld. Digitale geletterdheid en pakkettrainingen maken dan ook onderdeel uit van ons onderwijsprogramma.

Daarnaast ondersteunt IT (Informatietechnologie) leerlingen bij het zelfsturing geven aan zijn of haar leerprocessen.

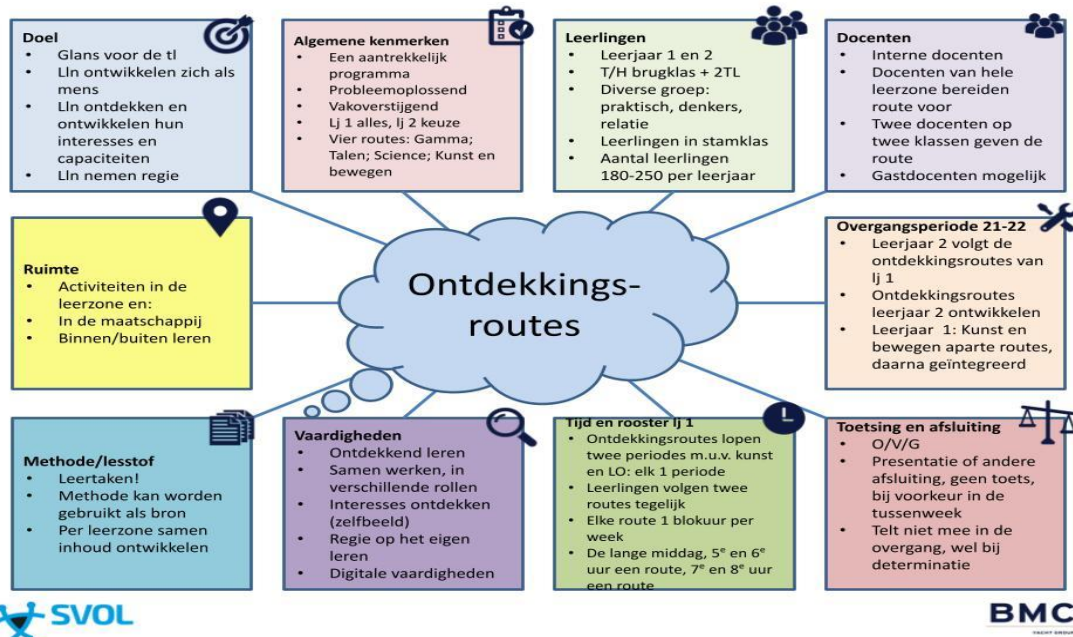
Informatie Technologie in de Theoretische Leerweg

Een specifieke uitwerking van het aanbod digitale vaardigheden vormt het nieuwe vak Informatie Technologie in de Theoretische Leerweg (ITTL). Het vak sluit aan bij een behoefte van de leerlingen en de werkgevers die behoefte hebben aan digitaal vaardige medewerkers. Dat geldt zeker in de stadsregio Lelystad waar logistiek veel werk is en komt. Ook leerlingen hebben interesse in het vak. Ieder jaar stroomt een aantal op het mbo door in de IT.

Komende jaren krijgt de invulling van de praktische component in het curriculum van De Nieuwe Leerweg TL (dit is overheidsbeleid) verder vorm.

5.e. Ontdekkingsroute Theoretische Leerweg

In de onderbouw van vmbo-tl wordt in betekenisvolle contexten geleerd tijdens ontdekkingsroutes waar leerlingen hun interesses en capaciteiten ontdekken en ontwikkelen. Ze inspireren tot het stellen van vragen en zoeken naar onverwachte oplossingen. Hierbij worden kennis en vaardigheden uit de verschillende vakgebieden ingezet en ontdekken leerlingen wat zij leuk vinden en waar ze goed in zijn.

5.f. Loopbaanleren

Loopbaanleren een essentieel onderdeel van het leerproces. We werken op Porteuum volgens de methodiek van Marinka Kuijpers (2015).

De leerling reflecteert op ervaringen, met als doel zicht te krijgen op het eigen zelfbeeld en de beroepsbeelden en -mogelijkheden. Loopbaanleren is gericht op het vormen van een loopbaanidentiteit en het verwerven van loopbaancompetenties die de leerling in staat stellen om 'een leven lang te leren'. Leren over jezelf gaat in veel gevallen samen met de onzekerheid die grenservaringen oproepen. Die onzekerheid is de motor om tot de volgende stap te komen. Daarmee is loopbaanleren in essentie meer dan het ontdekken wat je leuk vindt of het kiezen voor een passende vervolgopleiding. Het is een onderdeel van de persoonlijke ontwikkeling.

Uit onderzoek blijkt dat de ontwikkeling van loopbaancompetenties bij leerlingen in het beroepsonderwijs samengaat met de ontwikkeling van arbeidsidentiteit, een betere leermotivatie, een geringere neiging tot uitval en een betekenisvol keuzeprocess. Om het proces van loopbaanleren te versterken, moet aan drie voorwaarden worden voldaan:

1) leerlingen moeten voor hen relevante ervaringen opdoen, 2) deze ervaringen verwerken in gesprekken met anderen en 3) in het onderwijs mogelijkheden krijgen om met leervragen die daaruit voortkomen aan het werk te gaan.

Wij realiseren loopbaanleren door

Structurele inbedding van loopbaanleren en persoonlijke ontwikkeling in het curriculum.
Het digitaal vastleggen van ervaringen in Compas
Het organiseren van grenservaringen in een aantrekkelijk, praktisch en divers onderwijsprogramma.
Een flexibel onderwijsprogramma waarin echt iets te kiezen valt.
Structureel oefenen in zelfregulatie door het werken met programmasturing.

De leerling leert met ruggengraat: 'Huidige gedrag en gedachten vormen je brein en je mogelijkheden voor de toekomst. Waar wil jij goed in worden?'

Kuijpers, M. (2015). Loopbaanontwikkeling en –begeleiding. In S. Van Ass (red). *Het Complete Loopbaanboek* (pp. 17-25). Amsterdam: Uitgeverij Boom/Nelissen.

5.g. Toetsbeleid

Het toetsbeleid is ingericht aan de hand van de uitgangspunten van Porteus. Onze leerlingen verschillen in niveau, interesse en ondersteuningsbehoefte. Ze leren via denken én doen. Toetsen sluiten aan bij deze ontwikkeling in het leren en laten zien waar de leerlingen staan in het leerproces. Dit betekent dat het aantoonbaar is dat secties kwalitatief goed toetsen en dat naast summatieve toetsing ook evaluatief handelen een vanzelfsprekend onderdeel is van het onderwijsleerproces. (Zie notitie toetsbeleid).

Evaluatief handelen

Evaluatief handelen is onderdeel van elke les. Het levert zowel voor de leerlingen als voor de docenten informatie op. Leerlingen merken hoe ze vorderen in hun leerproces en kunnen, waar nodig, hun leerstrategieën en tempo aanpassen. Docenten weten waar hun leerlingen staan en kunnen hun volgende les daarop toespitsen. Met evaluatief handelen wordt het leren gewaardeerd, zonder dat er cijfers nodig zijn. Zonder evaluatief handelen kan de leerling zich niet voorbereiden op summatieve toetsen.

Summatieve toetsen

Summatieve toetsen zijn afsluitende toetsen waarvan de resultaten meetellen voor het periodecijfer en in de bovenbouw voor de schoolexamens. Zij worden gemaakt op basis van het leerdoel-denken: ze informeren leerlingen en docenten in hoeverre de leerdoelen zijn behaald. Methodetoetsen kunnen daarvoor geschikt zijn, maar dat is niet altijd het geval. Er wordt, waar de organisatie dit toelaat, pas summatief getoetst als leerling de stof beheerst.

In het kort

Evaluatief handelen betekent dat de leerling voortdurend feedback krijgt op inhoud voortgang hoe het leerproces verloopt. Het richt zich meer op het leerproces dan op de prestatie.

Evaluatief handelen is een vanzelfsprekend onderdeel van elke les. Het zorgt voor feedback die leerlingen helpt verder te leren.

Evaluatief handelen is onderdeel van elke fase van het leerproces, de introductie, de begeleide inoefening, zelfstandige verwerking, oefenen voor de toets.

Evaluatief handelen helpt de docent om te weten wat leerlingen nodig hebben en wat in de volgende lessen van belang is.

5.h. Taalbeleid

Iedere medewerker, elk vak draagt bij aan het taalbegrip van leerlingen, zodat leerlingen een rijk mentaal netwerk opbouwen van woorden en begrippen.

Medewerkers zijn zich bewust van het belang van taalactiviteiten en ontwikkelen een sensitiviteit voor mogelijkheden om de dialoog aan te gaan. Juist lastige onderwerpen

waarbij verschillende mening worden verkend, worden daarbij niet geschuwd. Een mening formuleren, argumenteren, vragen stellen en langzaam leren denken zijn belangrijke vaardigheden die helpen bij de opbouw van dat rijke mentale netwerk.

Ambitie

Het is onze ambitie dat taal in alle lessen aan de orde komt en dat wij als collega's een zesde zintuig ontwikkelen voor gelegenheden om met taal aan de slag te gaan. Dat kan tijdens Start van de Dag, tijdens vaklessen, tijdens coachmomenten en zelfs tijdens conflictbemiddeling.

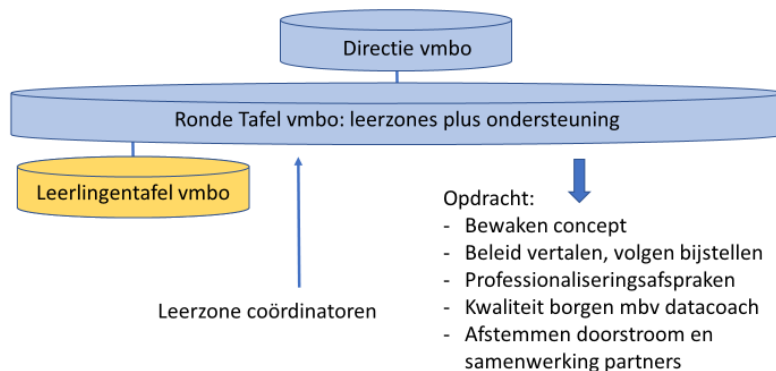
6. Samenwerking: een sterk team

Het klassieke beeld van de docent die als koning over het eigen lokaal heerst of achter gesloten deuren in eenzaamheid worstelt, is anno 2021 achterhaald. Voor professionele ontwikkeling, kwaliteit, veerkracht en werkplezier is samenwerking essentieel.

- Door intensief samen te werken wordt kennisdeling eenvoudiger.
- Intensieve samenwerking verruimt de professionele blik.
- Hulp en advies is altijd nabij.

6.a. Hoe organiseren we onszelf

Op Porteum is ruimte voor professionals om samen met collega's een eigen invulling te geven aan het werk. Dit gebeurt vanuit de visie van de school, gericht op maximale resultaten en doorstroom, met persoonlijke aandacht voor de leerlingen en elkaar, en de wens daarover ook rekenschap af te leggen aan anderen.

De Ronde Tafel

Collega's delen lokalen en open werkruimtes. Dit leidt tot een intensieve samenwerking op het gebied van leerklimaat, werkorde, wijze van begeleiden, integratie van leerinhouden, het aanleren van basisvaardigheden en stimuleren van eigen regie. Die samenwerking wordt gecoördineerd door de leerzonecoördinator(en).

In de Ronde Tafel zitten vertegenwoordigers van de leerzones, praktijkvakken, de ondersteuning en een datacoach. Zij borgt met de schoolleiding de onderwijsinhoudelijke voortgang en kwaliteit Porteum College breed. Aan de Ronde Tafel bespreken collega's de successen, de dilemma's en de beste leerwegbrede oplossingen. De Ronde Tafel komt eens per 4-6 weken bijeen.

6.b. Nabijheid en kleinschaligheid

De aansturing van Porteum College is gebaseerd op een kleinschalige wijze van organiseren. Op elke verdieping/afdeling zijn leerzones waarin collega's, docenten en onderwijsondersteunend personeel samen werken. Op elke afdeling is ook de werkplek van een afdelingsleider en/of afdelingsassistent, zodat er altijd een aanspreekpunt aanwezig is. Werkwijzen, taakverdelingen worden gezamenlijk afgestemd en besluiten worden in onderleg overleg genomen.

Professionals op de werkplek

Wie	Rol/opdracht/activiteiten
Afdelingsleider	<p>Integrale aansturing en coördinatie van het team:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onderwijsontwikkeling: aan de hand visie inrichting en gebruik van de onderwijsruimtes en kwaliteit - Personeelsbeleid: welbevinden, kwaliteit, professionalisering - Complexe leerlingzaken - Organisatie en afstemming met andere teams en externe partners - Klankbord ouders en leerlingen - Opstart van de dag - Porteum College brede dossiers
Docenten	<ul style="list-style-type: none"> - Lesgeven in eigen vakgebied - Samenwerking in de leerzone gericht op maatwerk, samenhang van leerinhouden, digitalisering, formatief handelen - Afstemming met andere niveaus i.v.m. determinatie
Mentor/coach	<ul style="list-style-type: none"> - Voeden en bewaken welbevinden en voortgang van de leerlingen - Contact PM/OOP, ouders en externen - Gemeenschappelijk mentorprogramma SDD enz. - Ontwikkelgesprekken (minimaal 2x p j), plus LBL-onderdeel - Afstemmen indien dubbelmentoraat
Vakgroep cc	<p>Onderwijsontwikkeling binnen het vak.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coördinatie van keuzes leerinhouden en werkwijzen/methodes binnen het vak. - Bewaakt doorlopende leerlijn - Monitoren van kwaliteit/resultaten - Afstemming met aanpalende leerroutes - Samenwerking met andere leerzones en externe partners
Leerzone cc	<p>Onderwijsontwikkeling binnen de leerzone. Coördinatie van de vakken binnen de leerzones gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afspraken over werkwijze binnen de leerzone - Afstemming leerinhouden/vaardigheden - Initiëren en coördineren van gezamenlijke programma bv ontdekkingsroutes - Samenwerking met andere leerzones en externe partners

	<ul style="list-style-type: none"> - Meedenken in Ronde Tafel over beleid, kwaliteit, professionalisering Porteum College breed
Afdelings-assistenten	<ul style="list-style-type: none"> - Beheer van de flexruimte, werkplekken buiten het lokaal, rust bewaren - Met collega's beheren van omgang, veiligheid en werksfeer op de verdieping - Assistentie/ingrijpen bij verstoring - Verzuimcoördinatie in het team en contact met leerplicht (1 BK/1 TL) - Toets surveillance - Mogelijk ondersteuning IT
Pedagogisch medewerker	<ul style="list-style-type: none"> - Met de mentor invullen van OOP - Observatie van groep/leerlingen - In de groep met individuele/groepjes leerlingen aan het werk - Ondersteunen van leerlingcoaches en zelf coachen bij specifieke leervragen als ASS. - Op de verdieping apart nemen van leerlingen - Overleg met mentor over mentorgroep/leerlingen - Advies en professionalisering van collega's - Coördinatie van leerling coaches (docenten die leerlingen coachen) - Contact met ouders in afstemming met de mentor
Onderwijs/lesinstructeur	<ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning in de praktijkruimte/werkplaats op organisatie en leerinhoud in afstemming met de vakdocent - Instructie aan groepen en individuele leerlingen - Met PM afstemmen van specifieke ondersteuning - Toets surveillance
Stagiaires	<ul style="list-style-type: none"> - Meewerken vanuit een duidelijke verantwoordelijkheid en opdracht binnen de vakgroep/leerzones of verdieping breed
Porteum College vastgelegd in het ondersteuningsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Leerhulp door gespecialiseerde docenten (o.a. dyslexie) - Trainingen door gespecialiseerde docenten (Art, faalangst, groepsdynamica) - Orthopedagoog - Ondersteuningscoördinator - Veiligheidscoördinatie

7. De rol van de context: In verbinding en uit je bubbel

We maken gebruik van de vele mogelijkheden en de expertise die maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven in Lelystad ons bieden. Leerlingen leveren een bijdrage aan deze samenleving en verruimen hun blik door bijvoorbeeld stages, theaterbezoek, deelname aan de Porteum Community en lesactiviteiten buiten de schoolmuren.

7.a. Binnen en buiten leren in de beroepsgerichte leerwegen

Voor de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo is de wereld van het beroep de contextrijke leeromgeving in de praktijklokalen en daar buiten. Door nauw met het

bedrijfsleven van Lelystad samen te werken kunnen onze leerlingen daar aan de slag. Zo sluiten vakinhouden beter aan op de arbeidsmarkt.

LINK Lelystad

Een belangrijke partner voor ons “buiten leren” is LINK Lelystad. LINK is de schakel tussen het bedrijfsleven en het onderwijs in Lelystad. Via LINK is er een samenwerking gestart met meer dan 35 bedrijven uit Lelystad. Er worden onder andere stages, gastlessen en bedrijfsbezoeken georganiseerd.

De buitenschoolse leerpaden

Stages	Snuffelstages, lintstages, blokstages, leerwerktrajecten
Gastlessen	(Ervarings)deskundigen komen de school <i>in</i> om te vertellen over hun bedrijf, beroep of relevant maatschappelijk onderwerp
Bedrijfsbezoeken	Leerlingen gaan de school <i>uit</i> om zich een goed beeld te vormen van verschillende beroepen.
Docentstages	Middels docentstages blijven docenten op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in een bedrijf of bedrijfstak.
Verbinding onderwijs/ beroepspraktijk	Profieldelen of keuzevakken kunnen geheel of gedeeltelijk in samenwerking met bedrijven of instellingen verzorgd worden.
Praktische opdrachten	Tijdens praktische opdrachten komen de leerlingen naar een bedrijf of instelling om bij specifieke kortdurende activiteiten mee te helpen of te ondersteunen.
Leerwerktraject	Het leerwerktraject is een leerroute waar leerlingen voor in aanmerking komen wanneer zij niet het reguliere programma kunnen doorlopen.

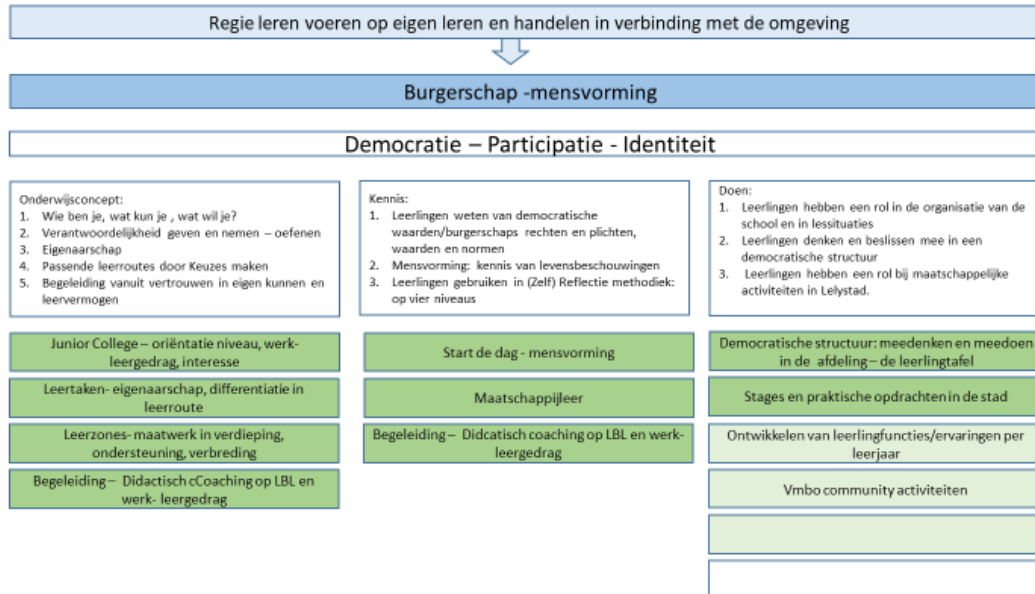
7.b. Burgerschapsonderwijs

Burgerschapsvorming is een verplicht onderdeel van het curriculum en leidt tot jonge mensen die actief meedoen en een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. Het betreft de domeinen: Democratie, Participatie en Identiteit. Logischerwijze gebeurt dit vanuit het curriculum van de vakken Maatschappijleer, Maatschappijwetenschappen, Wereldoriëntatie en Geschiedenis, maar zeker ook vanuit de actualiteit en in de samenhang tussen de overige vakken, de ontdekkingsroutes, projecten en het mentoraat.

Elk jaar maakt een leerlaag op elk niveau minstens eenmaal verbinding met de wereld om hen heen, waarbij de leerling concreet een bijdrage levert aan de samenleving. Dit kan vanuit de (samenwerkende) vakken, vanuit de afdeling op mentorklasniveau of als extra project/opdracht in tussenweken.

Porteum zelf is ook een oefenplaats voor burgerschapsvorming. Zo ontwikkelen we met leerlingen een leerlingcommunity. Hiertoe behoren democratische structuren waarin meedenken en doen wordt geoefend, zoals de leerlingtafel en sollicitatieprocedures.

Daarnaast kunnen leerlingen verschillende rollen binnen school vervullen. Zoals: stewards, leerhulp via leerlingen voor leerlingen, een buddy zijn, assistentie in de leerzones, begeleiding van de buitenschilactiviteiten, organiseren van bijzondere activiteiten.

7.c. Communitybuilding - de stadsschool

Het tegengaan van segregatie van bevolkingsgroepen en opleidingsniveaus is een belangrijke opdracht voor het onderwijs. Binnen Porteum omarmen we het idee van de stadsschool zoals voorgesteld door hoogleraar pedagogiek Micha de Winter. Hij moedigt scholen aan om structurele verbindingen tot stand te brengen door het gezamenlijk aanbieden van activiteiten. In de opzet van Porteum als campus is nadrukkelijk ingezet op dit concept in de vorm van Porteum Community.

In de Porteum Community kunnen leerlingen deelnemen aan extra curriculaire activiteiten als een leerlingenraad, kunst- en cultuurgroepen, een groep ethiek/filosofie/levensbeschouwing, een feestcommissie, een debat-team, een sportcommissie, een technisch lab, milieucommissie, et cetera. Porteum stimuleert de gestructureerde ontmoeting van jongeren vanuit verschillende achtergronden op basis van een gezamenlijke interesse en of ambitie.

Kunst en cultuur in de stad

We stellen ons ten doel de leerlingen in aanraking te brengen met een zo rijk mogelijk palet aan kunst en cultuur. Dit betreft de populaire en jongerencultuur waar zij mogelijk al mee bekend zijn, maar ook cultuuruitingen die wat verder weg liggen van de belevingswereld. Juist kunst mag prikkelen, schuren en ongemakkelijk zijn. Wanneer is iets mooi, wanneer is iets kunst, en wie bepaalt dat eigenlijk? Over smaak valt wel degelijk te twisten! Maar dan moet je wel verschillende smaken leren kennen, proeven, leren eten of misschien wel voor altijd uitspugen. De concretisering van het kunstbeleid volgt in schooljaar 21/22.

8. Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid van Porteum is nauw gerelateerd aan het onderwijs- en kwaliteitsbeleid en is verwoord in meerdere beleidsnotities en protocollen betreffende de verschillende aandachtsgebieden binnen HR: werving & selectie; professionalisering en loopbaanontwikkeling; gezondheid en arbo; formatie & lessenverdeling; beloning & salaris en e-hrm.

Al deze notities zijn te vinden op infobank van porteum.onderwijsportalen.nl.

Goed onderwijs vraagt vakkundige medewerkers en een voortdurende professionalisering gericht op de onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen. Het belangrijkste instrument voor het voeren van actief personeelsbeleid is het Goede Gesprek tussen medewerker en leidinggevende. Hierin komen aan de orde:

- * regie over eigen functioneren, inzetbaarheid en ontwikkeling;
- * ruimte nemen/krijgen voor de eigen professionele ontwikkeling;
- * je team is je partner in leren en ontwikkelen;
- * voor docenten is de Kijkwijzer het referentiekader voor het functioneren in de les.

De Kijkwijzer wordt door leidinggevend en collega's om te observeren in lessen hoe de zes rollen van de docent worden ingezet. Het is een hulpmiddel en "levend document" om de basiskwaliteit van elke les te borgen. Binnen Porteum College is het belangrijk dat je kunt werken met leerlingen met diverse achtergronden en problematieken.

Duurzame inzetbaarheid

Er worden interventiebundels voor de verschillende fasen in de loopbaan ingezet. Dit betreft combinaties van interventies op gebied van organisatie, de verdeling van taken en persoonlijke keuzes. Er kan onderscheid worden gemaakt in vier fasen: a. beginnende leerkrachten, b. de groei naar volledige inzetbaarheid, c. generalisatie of specialisatie en d. aandacht voor duurzame inzetbaarheid voor de oudere docent. Dit is niet zozeer aan leeftijd als wel aan de individuele ontwikkeling van collega's verbonden.

Seniorenbeleid: de leidinggevende en collega overleggen samen en maken afspraken over wat er nodig is om goed te kunnen blijven functioneren. Meestal betreft dat taakverlichting door aanpassingen van werktijden en andere werkomstandigheden. Zo kunnen ouderen minder vaak worden ingezet voor het invalrooster of de surveillance. Ook kan rekening worden gehouden met de verminderde fysieke belastbaarheid. Vanaf 57 jaar is het conform CAO de mogelijkheid BAPO op te nemen. Maximaal 1 jaar voor het pensioen en nadat de pensioendatum vaststaat is in overleg bv ook vrijstelling van vergaderingen mogelijk als dat de organisatie niet verstoort.

De overgang naar de nieuwe campus vraagt nu en in de komende jaren veel flexibiliteit van alle medewerkers. Nieuwe teams, een andere werkwijzen en een nieuwe leeromgeving hebben directe invloed op het werk, het werkklimaat en het persoonlijk welbevinden van personeel. Deze zaken krijgen nadrukkelijk een plek in de gesprekken met de leidinggevende en in de teams.

Gezondheidsbeleid

In het Gezondheidsbeleid zijn maatregelen opgenomen ter voorkoming en vermindering van verzuim door personeel. Ziekmeldingen gaan digitaal zowel naar het roosterbureau

als de leidinggevende. Het ziekteverlof wordt vervolgens door de leidinggevende verleend. Bij een eerste ziekmelding belt de leidinggevende altijd dezelfde dag naar de zieke werknemer om te bespreken hoe diens werkzaamheden kunnen worden opgevangen en wordt de mogelijke tijdsduur van het verzuim besproken. Bij frequent verzuim voert de leidinggevende een frequent verzuimgesprek met de betrokken medewerker waarin afspraken op maat worden vastgelegd om het verzuim terug te dringen.

De arbodienst van de SVOL heet De Arbodienst. De adviseur arbeid & gezondheid van de Arbodienst is één dag per week beschikbaar voor Porteum. De bedrijfsarts/arboverpleegkundige worden ingeschakeld na overleg tussen adviseur arbeid & gezondheid en leidinggevende/HR. Het is ook mogelijk dat de medewerker zelf contact zoekt met de adviseur arbeid & gezondheid. Porteum werkt met het verzuimregistratiesysteem Paradigma online. Ziekmelden gebeurt digitaal via Youforce.

Werving en selectie

Porteum College streeft naar een hoge kwaliteit van haar medewerkers, dus ook van nieuw aan te nemen docenten. De selectiecriteria zijn o.a.:

- A. bevoegdheid;
- B. bevlogenheid en passie;
- C. bekwaamheid en onderwijservaring;
- D. geschiktheid als mentor;
- E. onderwijsvisie passend bij de schoolvisie;
- F. in het team passend.

Ondanks de steeds zwaarder wordende opdracht om geschikt personeel te vinden, blijft het streven om personeel aan te trekken met een toegevoegde waarde: persoonlijkheden die in de meest brede betekenis de schoolorganisatie met hun kwaliteiten en passie kunnen versterken.

Functiemix

In het kader van de functiemix, de ontvlechting van de scholen en de nieuwe verdeling van de Brinnummers wordt in het vierde kwartaal van 2021 opnieuw de streefpercentages in de verdeling tussen LB, LC en LD vastgelegd. Waarbij met de pMR wordt afgesproken hoe we naar de streefpercentage toe groeien.

Professionalisering

Tijdens de gesprekscyclus worden afspraken gemaakt over verder professionalisering van medewerkers. Teamscholingen/vakgroep scholingen genieten de voorkeur boven individuele scholingen, omdat deze het meest bijdragen aan de onderwijskwaliteit in de hele organisatie (Hargreaves, "Uplifting leadership, a. Hargreaves, A. Boyle, A. Harris"). Individuele docenten kunnen begeleiding krijgen middels beeldcoaching.

Porteumbreed betreft het professionalisering in:

- Didactisch coachen. Een wijze van begeleiding gericht op het versterken van de eigen regie van de leerling en het gebruik van het eigen oplossingsvermogen en talent. Deze gespreksvoering wordt gebruikt door alle medewerkers, dus ook iedereen wordt geschoold.

- Formatief handelen. Passend bij de schoolvisie – leerlingen oefenen met het voeren van de regie op hun eigen leren – krijgen de leerlingen voortdurende terugkoppeling op hun leren . Dit kan op verschillende wijze worden vormgegeven. Er worden per leerzone toetsspecialisten opgeleid die de collega's helpen eenvoudige vormen van formatief handelen te ontwikkelen.
- IT-vaardigheden

Bij Porteum College richt de professionalisering zich daarnaast op:

- Omgaan met groepsgedrag middels groepsdynamisch werken/straatcontact.
- Gebruik van de methodiek van positive action als leidraad voor het mentoraat.

9. Kwaliteitsbeleid

Met het opstellen van doelen en een tijdpad wordt nog geen kwaliteitszorg geleverd. Kwaliteitszorg is een continu verbeterproces om aan kwaliteitseisen te voldoen. Het is daarom ook een proces dat in de gehele organisatie gedragen moet worden.

Kwaliteitszorg is:

- zeggen wat je doet,
- laten zien dat je goed doet wat je zegt,
- doen wat je zegt,
- proberen steeds beter te doen.

De Q-5 vragen hebben de kern gevangen:

- Doet de school de goede dingen?
- Doet de school de dingen goed?
- Hoe weet de school dat?
- Vinden anderen dat ook?
- Wat doet de school met die wetenschap?

Dit betekent duidelijkheid betreffende:

- de deelnemers
- de doelgroepen (intern en extern)
- de mogelijkheden van realisatie
- de borging van resultaten
- de evaluatiecyclus
- de presentatie.

Kwaliteit kan betrekking hebben op een product, dienst of een proces. Kwaliteitszorg kan betrekking hebben op macroniveau (niveau van het onderwijsstelsel; voorschriften vanuit het ministerie), op mesoniveau (de school) en op microniveau (de klas). Aangezien kwaliteitszorg om een continu proces gaat, dient het begrip 'kwaliteit' relativistisch opgevat te worden. Het is immers de bedoeling om de kwaliteit steeds te verbeteren.

Om te bepalen of er progressie is, dient kwaliteit te worden:

- gemeten en geregistreerd;
- beoordeeld en geëvalueerd;
- geborgd en bewaakt.

Naast de reguliere PCDA cyclus die Porteum breed wordt geïnitieerd door de medewerker kwaliteitszorg, is in het vmbo-cluster de zorg voor de kwaliteit van het werk expliciet onderdeel van ieders werk. De Ronde Tafel voor medewerkers, specialisten met (tijdelijke) ontwikkeltaken en de leerlingtafel zijn hierop ingericht. Zij worden gevoed door het overleg in de leerzones en afdelingen. Hiermee maken de professionals samen, anders dan een hiërarchische structuur, keuzes in de inhoud en organisatie van hun dagelijkse werk in afstemming met de andere afdelingen. De datacoach ondersteunt dit proces geholpen door de beleidsmedewerker kwaliteitszorg Porteum breed. Deze beleidsmedewerker heeft tevens als taak de verbinding te borgen tussen landelijke kaders m.b.t. kwaliteitszorg zoals deze door de overheid worden voorgeschreven en de integrale kwaliteitszorg die wordt vormgegeven door de medewerkers op de werkplek.

Plan – Do – Check – Act

Plan

De schoolleiding is verantwoordelijk voor de uitvoering van het kwaliteitsbeleid. De visie en de missie van Porteum College (zie hoofdstuk 3) zijn leidend voor de vraag of we de goede dingen doen, die in ons **Plan** passen. Studiedagen dragen bij aan het conceptualiseren en concretiseren van de missie en visie.

Do

De uitvoering van het onderwijs-/leerproces in de klas. Het pedagogisch-didactisch proces (het *hoe*) is vastgelegd in de kijkwijzer. Deze is gebaseerd op onderzoek naar effectieve interventies van docenten en bekend bij alle medewerkers. De inhoud (het *wat*) wordt vooraf vastgelegd in de lesplanners voor de onderbouw en het PTA voor de bovenbouw.

Begin van het jaar wordt een nulmeting uitgevoerd gericht op de prestaties van leerlingen op de kernvaardigheden van Nederlands, Engels en rekenen/wiskunde vanaf de brugklas tot en met de derde klas. Vastlegging van de resultaten in het leerlingvolgsysteem van Magister en bespreking in vakgroepen, klassenteams en met ouders en leerlingen dragen bij tot een gemeenschappelijke bewustwording en verantwoordelijkheid. Meerjarige monitoring is mogelijk door de voortgang van de resultaten te vergelijken. De uitkomsten leiden tot een het bewust invullen van maatwerk in de flexruimtes en tijdens de afsluiting van de dag.

Het welzijn van de individuele leerling is een belangrijk item en wordt gemonitord door de mentor. Deze is het eerste aanspreekpunt voor leerling en ouder. Mentoren gebruiken de systematiek van positive action en didactisch coachen worden daarin geschoold. Dit zorgt voor eenduidige uitgangspunten op sociaal-emotioneel gebied tijdens de lessen en begeleidingstijd. Tijdens leerlingbesprekingen wordt de voortgang en het welbevinden in breder verband besproken in de afdeling. Ook de pedagogisch medewerker is hierbij aanwezig.

Concrete doelen:

Minimaal 95% van de leerlingen stroomt door op het advies van het PO of hoger.	
We streven naar de volgende slagingspercentages:	
Slagingspercentage Theoretische leerweg	94%
Slagingspercentage Kader beroepsgerichte leerweg	97%
Slagingspercentage Basis beroepsgerichte leerweg	98%

Check

De **Check** wordt gevormd door:

- De *input* van nieuwe leerlingen en de *output* van gediplomeerden (ook in hun vervolgopleiding). Schriftelijke en mondelinge enquêtes bij basisscholen geven de input voor evaluatie.
- Terugkomdagen van oud-leerlingen geven een retrospectief kwalitatief beeld van de schoolervaring op onze scholen en bieden zicht op de aansluiting op vervolgonderwijs.
- Terugrapportage van scholen van vervolgonderwijs geven kwantitatieve gegevens.
- Tevredenheidonderzoeken worden cyclisch gehouden onder leerlingen, ouders, docenten en niet onderwijzend personeel. Deze geven een schat aan gegevens over onderwijs, schoolklimaat, veiligheid, organisatie, kwaliteit en zorg.
- Het Inspectierapport, de kwaliteitskaart en de beoordelingskaarten van de inspectie zijn leidend voor verbeterplannen.
- De gesprekkencyclus met medewerkers geeft op individueel niveau aan of de werkomstandigheden, werkbelasting en het welbevinden naar behoren zijn.
- Twee interne audits per schooljaar
- 4-6 keer de Ronde tafel: borgt de ontwikkeling in de vakgroepen en leerzones.

Act

De **Act** vindt plaats na evaluatie in betreffende geledingen. Het motto is: vasthouden wat goed gaat en aanpassen wat beter kan. Onze drie moederscholen zijn het afgelopen jaar goed beoordeeld door de inspectie en vanuit die kwaliteit werken we verder op Porteuum. Met hun teams stellen de afdelingsleiders jaarplannen op voor de eigen afdeling. Hierin wordt geëxpliciteerd wat de doelen zijn, wat de opbrengst moet worden, binnen welk tijdsbestek het moet plaatsvinden en wie direct verantwoordelijk is.

De **externe verantwoording** vindt o.a. plaats door publicatie van gegevens op *Vensters voor Verantwoording* (Scholen op de kaart) In het openbare gedeelte kunnen belangstellenden en belanghebbenden informatie zien over:

- Algemeen,
- Resultaten,
- Onderwijsbeleid,
- Kwaliteit en
- Bedrijfsvoering

10. Ondersteuningsplan Porteum

Het ondersteuningsplan Porteum is geschreven in relatie tot de partners in het samenwerkingsverband en wordt geconcretiseerd onder leiding van de ondersteuningscoördinator Porteum College.

Inhoudelijk stuurt de ondersteuningscoördinator de pedagogische medewerkers en de orthopedagoog aan.